

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2600 Antwerpen X

ISSN 0771-5277

Redaktie : Dr. J.-P. Borie (Compiègne, France), T. Garrovoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Gent), Dr. K. Martens (Brussel), A. Olivier (Antwerpen), H. van Oorschot (Amsterdam), D. van der Poorten (Antwerpen), W.O. De Prins (Antwerpen).

Redactie-adres : W.O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium).

Uitgegeven met steun van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Dienst Onderwijs

Jaargang 24, nummer 1

1 maart 1996

***Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903), een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Arachnida, Pseudoscorpiones: Neobisidae)**

Hans Henderickx

Abstract. *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903), a new species for the Belgian fauna (Arachnida, Pseudoscorpiones: Neobisidae)

Some specimens of *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903) were found in the nature reserve "De Liereman" at Oud-Turnhout (prov. Antwerpen, Belgium). This species was never mentioned before from Belgium. The species lives in wet, acid biotopes with *Sphagnum* and is distributed in North and Central Europe.

Résumé. *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903), une espèce nouvelle pour la faune belge (Arachnida, Pseudoscorpiones: Neobisidae)

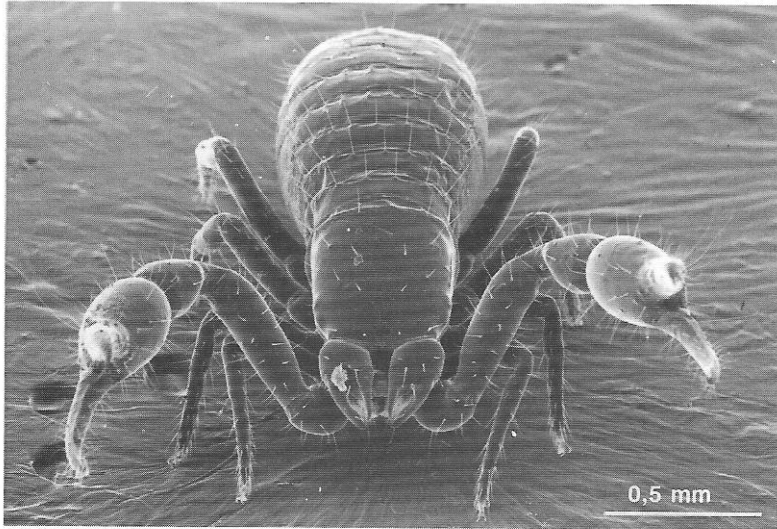
Quelques exemplaires de *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903) furent trouvés dans la réserve naturelle "De Liereman" à Oud-Turnhout (prov. Anvers, Belgique). Cette espèce, mentionnée ici pour la première fois de Belgique, vit dans des biotopes humides et acides avec *Sphagnum*. La distribution comprend l'Europe septentrionale et centrale.

Key words: *Microbisium brevifemorum* - Pseudoscorpiones - faunistics - Belgium.

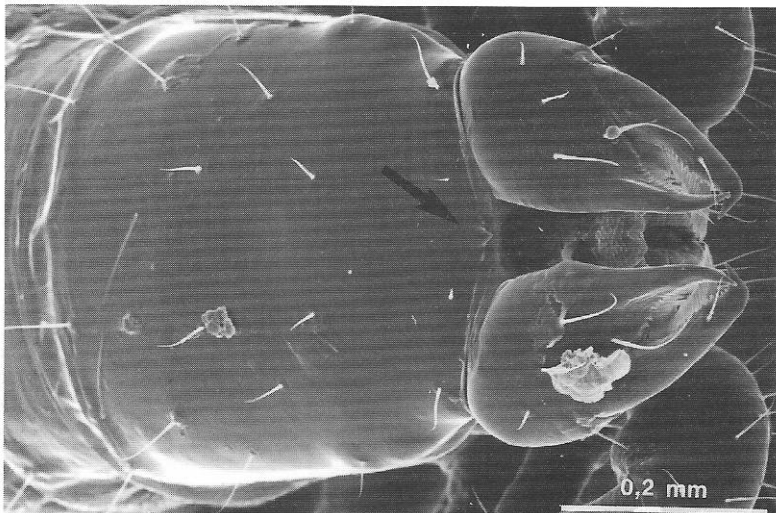
Henderickx, H.: Hemelrijkstraat 4, B-2400 Mol.

In het najaar van 1995 werd het strooisel van een aantal, door de warme zomer uitgedroogde, vennen van Mol en Oud-Turnhout onderzocht op invertebraten. Er werd gebruik gemaakt van een zeef met een maasgrootte van 25 mm². De partikels die door de mazen passeerde, werden gescheiden van grof materiaal uit de strooisellaag, mos en humus. Dit materiaal werd later verder gezeefd en gecontroleerd op de aanwezigheid van o.a. pseudoschorpioenen.

In een ven van het gebied "De Liereman" te Oud-Turnhout (prov. Antwerpen)

Figuur 1: *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903), Oud-Turnhout (prov. Antwerpen) 19.XI.1995, leg. H. Henderickx.

Figuur 2: *Microbisium brevifemorum* (Ellingsen, 1903), cephalothorax met aanduiding van het epistoma.

werden naast enkele tritonymfen en imago's van *Neobisium carcinoides* (Hermann, 1804) ook enkele exemplaren aangetroffen die behoorden tot *Microbisium brevifemoratum* (Ellingson, 1903) (Neobisidae) (fig.1), een soort die nog niet gesignaleerd werd uit België. Volgens Beier (1963) komt ze vrijwel uitsluitend voor in Sphagnum van heiden en moerassen, in zeer vochtige, zure biotopen. De soort is bekend van Denemarken, Finland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Zweden, Zwitserland, van enkele plaatsen in Rusland en West-Duitsland (Heurtault pers. med., Beier 1963).

Kenmerkend voor deze soort is de aanwezigheid van een epistoma in de vorm van een gelijkzijdige driehoek (fig. 2) en de regelmatige vorm van de tanding op de pedipalpenschaar. De femur is korter dan de cephalothorax, een kenmerk waaraan de soort zijn naam te danken heeft. Bijzonder is de aanwezigheid van een gereduceerd aantal (3 in plaats van 4) trichobothria op de beweegbare vinger van de pedipalp. Bij de meeste Neobisidae duidt dit op een nymfaal stadium (tritonymf).

Dankwoord

Met dank aan Aline Raeymaekers en de familie Dekeuninck voor de hulp bij het zeven van de stalen, aan Léon Baert, Dr. Jacqueline Heurtault en Willy De Prins voor de waardevolle informatie.

Literatuur

Beier, M., 1963. Ordnung Pseudoscorpionidea (Afterscorpione). - *Bestimmungsbücher Bodenfauna Europas* 1: 1-313. Akademie Verlag, Berlin.